

Джерело: Буквоїд

Виступ голови правлінні ГО « Книжковий простір » Миколи Кравченка на Парламентських слуханнях 15 травня 2013 року

.

Шановні колеги!

Цим виступом хочемо довести до відома громадськості бачення стану галузі та перспектив в міжнародному аспекті співробітництва на базі власного досвіду отриманого в рамках реалізації Проекту «Більше країн – Більше книжок» (сайт uabooks.org).

Трирічна діяльність Проекту дала позитивні результати: участь України в якості спеціального гостя Фестивалю європейських літератур в місті Коньяк (Франція), проведені професійні зустрічі видавців в Норвегії та Франції, видані Альманахи української сучасної прози норвезькою, німецькою, французькою мовами. Українські видавці і письменники були учасниками міжнародних книжкових ярмарків і фестивалів. Це стало можливим завдяки фінансовій допомозі українських приватних благодійних фондів «Відродження», «Відкрий Україну» Арсенія Яценюка та «Розвиток України» Ріната Ахметова, посольств європейських країн в Україні, інших європейських культурних інституцій, українських громадських організацій: Форуму видавців, Української асоціації видавців і книгорозповсюджувачів та інших. Також нашій діяльності сприяли Посольство України в Норвегії, Міністерство культури України, Представництво України в Раді Європи, державна інформаційна агенція «Укрінформ».

Так, ми маємо позитивний досвід та підтримку благодійних фондів, але для того, щоб українська література була визнана в світі як невід´ємна частина європейської літератури, потрібен вихід на новий рівень роботи. І без спеціальної інституції з державною підтримкою, яка б займалася просуванням української літератури, не обійтися. Діяльність такої інституції має бути системною, прогнозованою на багато років наперед, мати стабільне бюджетне фінансування.

Тоді Україна не лише матиме позитивний імідж освіченої, культурної держави, а й

вийде на ринок продажу прав, який має непоганий комерційний потенціал.

Отже, для створення стабільно функціонуючої системи просування української літератури на світовому ринку, потрібне виконання таких основних завдань:

1) пожвавлення внутрішнього книжкового ринку;
2) пропозиції авторських прав на переклад міжнародному ринку;
3) промоція українських авторів та їх творів за кордоном;
4) підтримка перекладачів з української мови.

Інституції, які просувають національні літератури, є в багатьох країнах – це і Французький інститут, Гете-Інститут, Польський інститут, і багато інших. Їх мають навіть невеликі країни, як Естонія та Македонія. Отже, ми не перші, хто виходить з національною літературою на міжнародний ринок.

Основа успішного просування літератури – державна підтримка через спеціальні інституції з грантовою системою роботи. Зазвичай такими інституціями є фундації з широким громадським контролем, рішення в яких приймаються експертними радами, що складаються з провідних фахівців галузі.

Можна взяти за приклад інституцію, що опікується національною літературою на закордонному ринку – норвезьку фундацію НОРЛА. НОРЛА створена як некомерційний фонд, що фінансується урядом Норвегії. За підтримки НОРЛА з 1978 року понад 2500 книг норвезьких авторів були перекладені на 60 мов світу. НОРЛА сприяє контактам норвезьких авторів і видавців з зарубіжними видавцями, перекладачами, університетами та іншими зацікавленими у норвезькій літературі за кордоном. Відзначу, що приклад НОРЛИ важливий тим, що їм, завдяки об'єднанню зусиль, за 20 років вдалося створити світовий тренд – норвезька література.

Отже, ми пропонуємо вже в найближчій час за ініціативою профільних громадських організацій та фундацій створити нарешті Український Інститут Книжки, який отримуватиме планове фінансування з бюджету та виконуватиме такі основні функції:

1) надаватиме субсидії на переклад української літератури закордонним видавцям;
2) пропонуватиме гранти на поїздки за кордон українських авторів і поїздки перекладачів з української мови в Україну на стажування;
3) проводитиме семінари в Україні та за кордоном для перекладачів і видавців;
4) надаватиме субсидії для створення альманахів сучасної української літератури різними мовами.

Така планова діяльність поверне Україну як повноцінного учасника в європейський літературний простір.

Позитивним результатом цих слухань була б організація робочої групи зі створення Українського інституту книжки.

На завершення дозвольте процитувати французького видавця і письменника Жана Матерна, який на запитання про причини успіху французької літератури, сказав: «На щастя, у Франції завжди спостерігалась спадковість та послідовність: політичні діячі змінювали один одного, але вони завжди дотримувались думки про те, що культура існує завжди і потребує підтримки, зокрема, книговидання».

Дякую за увагу!